

... Er Foraaret skønnere i Aar end nogensinde før? jeg ved det ikke, men det gør stærkere Indtryk paa mig end nogensinde; maaske ligger det mere i, at jeg føler mig saa let, saa sund, saa glad, at det undertiden synes mig, som min lette Stemning kunde hæve mig fra Jorden. Hav Tak, o Gud for din Naade og lær mig at nyde med Varsomhed og Alvor Livets gode Dage, saaledes at ogsaa de andre maa finde mig beredt og hengiven.

Men — er det min Dagbog over Industri etc.? Den har visselig taget en anden Retning, men skal dog ej forlade Husholdning eller Industri...

I 1847 flyttede mine Forældre til Nøbbøllegaard, der fremdeles blev vort kære Hjem og tillige et godt Hjem for mange andre i kortere eller længere Tid. Ogsaa dette Hjem havde sine Plejebørn. Min Fader var efter hans ældste Broders tidlige Død Familiens Hoved, og det faldt som af sig selv, at ingen af hans egen eller hans Hustrus Slægt skulde savne en hjælpende Haand, saa længe han var i Stand til at række den. *) Undervist blev der dog ikke i et saadant Omfang som i den gamle Præstegaard. Det var ikke grammatiske Regler der hørtes i Mørkningen i Dagligstuen, men Sange og Fortællinger, som min Moder var udtømmelig i, Fortællinger, der er blevne genfortalte for hendes Børnebørn i Ny Zeelands Urskove og Amerikas travle Byer. Hun havde en ikke ringe poetisk Aare; og de Smaaavers, der ledsagede vore Julegaver — oftest nedskrevne mens Træet blev pyntet — kunde vel indeholde en eller anden Snert til vore Smaasynder, men havde dog en højere Flugt end Bedsteforældrenes moralske Formaningstaler. Maaske havde vi dog staaet os ved at gennemgaa Grammatik i de kære Mørkningsstunder; thi det efterlod en sørgelig Tomhed i Hjemmet, da Brødrene i 10aars Alderen blev sendte bort for at gaa i Latinskole; og deres taarevædede Breve og sorgfulde Afsked efter hver eneste Ferie, tydede heller ikke paa, at Udlændigheden for dem var let at komme over. Jeg har i hvert Fald fra den Tid af en stærk Uvilje mod alt, hvad der hedder Internater. Men Opdragelse var noget, som min Fader ikke sparede paa. Han vilde, at hans Børn i den Retning skulde have alle de Hjælpe midler, han selv havde savnet. Hans Formaning til dem var stadig: Fremad. Han havde dog ogsaa her et overlegent Syn paa Forholdene, skriver saaledes i 1860 til en af sine Sønner, der læste ved Landbohøjskolen: »Det er mig som dig om at gøre, at du lærer, hvad du ikke ved, og hvad der kan blive dig nyttigt i Fremtiden, uden at du skal tage Hensyn til Eksamens Udfald«.

Han kendte hvert enkelt af sine Børn og var altid betænkt paa at fremhjælpe, hvad de havde af Evner saa vel som at modarbejde deres Svagheder.

Foruden paa Børn og Plejebørn havde min Moder Lejlighed til at øve sit pædagogiske Talent, — som hendes Mand var meget stolt af —, paa en Mængde unge af begge Køn, som i Aarenes Løb i Egenskab af Lærlinge eller Funktionærer opholdt sig paa Gaarden for et begrænset Tidsrum. Der er adskillige af dem, som endnu omtaler disse Læreaar paa Nøbbølle som et Lyspunkt i deres Liv. Livet var frit og naturligt og fyldt ikke blot med Arbejde, men ogsaa med alvorlige Interesser.

*) Han skriver til en Slægtning, der bad ham om et ikke ubetydeligt Pengelaan: Du skal faa, hvad du ønsker. Rigtignok har jeg selv maattet laane Penge til høje Renter, men jeg holder nok af at have en Spore, der tvinger lidt til Sparsomhed.

Min Moder fulgte med i Litteraturen baade Indlandets og Udlandets og havde altid noget at meddele af til Ungdommen. Min Fader var lige saa stærkt interesseret i det levende Liv. Jeg husker hans Harne, da en adelig Landvæsenselev — vistnok den eneste, der ikke arbejdede paa Gaarden — en Dag havde læst Avisen uden at lægge Mærke til Sejrsbudskabet ved Solferino. Mine Forældre var efter min Mening ualmindelig fremskredne i Kultur, saa vist som det er Kultur at være gennemtrængt af Bevidstheden om Menneskenes indbyrdes Samhørighed, at arbejde ikke blot for sin egen lille Verden eller for sin øvrige Samtid, men for Arbejdets egen Skyld, det vil sige for de ukendte Slægter, som skal nyde dets Frugter. Naar Goethe paa sine Spadsereture medførte Violfrø, som han udsaaede til alle Sider, var det en poetisk Udførelse af denne Tanke, der i al Stiltfærdighed syntes mig at gaa som en rød Traad gennem mine Forældres Virksomhed. Dersom min Moder ikke med rund Haand havde udsaaet af sit Kundskabsforraad og sine Evners Fylde, vilde hun ikke have været sin Faders Datter. Men ogsaa hos min Fader var den samme humane Tankegang levende. Et lille Eksempel kan maaske vise dette. Han havde indført et nyt Agerbrugsredskab paa Lolland. Da han engang som gammel Mand kørte paa Landevejen, saa han paa Marken ved Siden af sig dette Redskab blive brugt paa fejl Maade. Han sprang straks af Vognen og løb over paa Marken for at lære den fremmede Karl den rette Brug af Redskabet. Han opgav flere af sine Forpagtninger paa et Tidspunkt, da han vel vidste, at der var Fortjeneste at vente af dem. Men han følte, at Opgaven kunde løses bedre af yngre Kræfter og glædede sig ved at kunne give den i Hænderne paa Mænd, som han selv havde oplært, Mænd, der ogsaa siden altid bevarede ham i den taknemligste Erindring.

Desværre blev der snart sat Grænse for hans Virksomhed. Han døde allerede inden han havde fyldt 70. »Da faldede vor Lykke«, skriver Moder 36 Aar efter.

Hun overlevede ham i 40 Aar, og da hun var af de Kvinder, der ligesom Bien bygger Bo om og om igen, forstod hun ogsaa senere at danne et godt Hjem for sine egne og flere til. Endog i Udlandet blev hendes midlertidige Opholdssteder ofte en kær Tilflugt for mange. Saaledes da hun i Vinteren 1871—72 boede i Syrakus med en syg Søn, samlede der sig straks i den dengang ganske uciviliserede By om hende en lille Kreds bestaaende baade af Italienere og Danske. Da Hotellet i Neapel, hvor hun en Tid boede, var overfyldt, fik i den Anledning en af vore fremragende Kunstnere Plads i hendes Værelser. Hun skrev senere til Moder, at dette Ophold havde været for hende som et Besøg i en Præstegaard paa Landet i Danmark. Det var jo aabenbart Aanden fra det gamle Ønslev, der endnu ikke var død.

Makedonien og Tyrkiet.

Det er kun altfor sørgeligt bekendt, hvorledes Tyrkerne allerede i flere Aar har huseret i Armenien blandt Landets kristne Befolkning, hvorledes hundred tusinder af Mænd

og Kvinder er blevne mishandlede og dræbte, uden at Europas Stormagter har villet lukke Øjnene op for, at her var der Anledning for Regeringerne til samlet at optræde imod sligt Barbari. Det er denne Forsømmelse Chefen for Ungtyrkerne, Ahmed Riza, ved Fredskongressen i Paris i Fjor betegnede som en Skandale for hele Europa. Nu synes det, at man fra Tyrkiet begynder de samme skandaløse Forfølgelser i Makedonien.

Til Alliance universelle des femmes pour la paix har 33 Foreninger fra Bulgarien og Makedonien, hver Forening undertegnet med Navn og Sted, sendt et Opraab om Hjælp i Nøden. De gaar ud fra, at denne Kvindernes Fredsforening har Forbindelse i alle Lande, at Kvinderne har Hjerte for deres Bekymringer, og at de vil gøre alt hvad de kan, for at henlede Europas Opmærksomhed paa det forfærdelige, som sker. De haaber, at en offentlig Protest imod Tyranniet maaske skal kunne afvende Faren, som truer dem.

Opraabet lyder i forkortet Oversættelse som følger: »De skrækelige, blodige Optrin i Armenien, som saa smertelig har berørt alle retsindige Mennesker, truer med at gentage sig i Makedonien. I de sidste tre Maaneder hersker blodig Vilkaarlighed i dette ulykkelige Land. Aldrig nogensinde før har de kristne i Orienten oplevet saa sørgelige Tider. Tyrkerne respekterer intet. For Autoriteternes Øjne, efter deres Tilskyndelse, underkastes de kristne de utroligste Straffedomme.

Det, som nu gaar for sig i Makedonien, er i Virkeligheden kun en Begyndelse. Man er grebet af Forfærdelse ved Tanken om, hvad der vil følge paa denne Begyndelse.

Vi bulgariske Kvinder, som for Størstedelen har set de bulgariske Afskyeligheder, og bærer Sorg for de døde, som har udaandet under det tyrkiske Aag, er opfyldt af smertelig Angst ved Tanken om, hvad den nærmeste Fremtid vil bringe det skønne, ulykkelige Makedonien. Vi kender de tyrkiske Grusomheder. Vi mindes, hvorledes i 1876 hele Europa genlød af Forbitrelse ved de Rædsler, som Gladstone afslørede. Vi hører de hjerteskrærende Klager fra de flygtende Makedoniere, som har undflyet Døden, og som i vort Land fører en Tilværelse, fuld af Sorg og Savn. Disse Flygtninge er anklagede Kvinder, som har været udsat for de raaeste Forfølgelser, Præster, hvis Kirker er blevne skændede, forældre, hvis Mødre er dræbte, Mødre, fra hvem Tyrkerne har bortrevet Børnene for at myrde dem.

Vi har tænkt, at denne ulykkelige Befolkning, der er underkastet de største Lidelser, og som ikke en Gang selv kan anraabe den civiliserede Verden om Medlidenhed, vil finde moralsk Støtte hos Alliance de la paix, der repræsenterer de ædleste og bedste Kræfter af de ny Generationer, som arbejder for Fred og Retfærdighed.

Vi anraaber Alliance universelle des femmes pour la paix om at anvende al deres Indflydelse til Fordel for de kristne Martyrer i Makedonien. De kan i deres ædle Bestræbelser støtte sig til en international Bestemmelse, undertegnet af Tyrkiet. Artikel 23 i Berlinertraktaten indeholder virkelig et Løfte om Reformer af den Ophøjede Port (Sublime Porte). Denne Artikel er aldrig blevet ophævet, det er simpelthen Tyrkerne, som har brudt den. Makedonien forlanger, at denne Artikel skal være hellig og ukrænkelig for Tyrkiet — dette er deres hele Forbrydelse. Ved at hjælpe til den rette Anvendelse af denne Paragraf vilde Europa kunne oprette Freden i Orienten, kvæle al politisk Tvedragt, og frelse to Millioner menneskelige Væsner, der af Sultanen er viede til Døden.

De blodige Begivenheder, som Sultanen forbereder i Makedonien, kan blive umuliggjorte ved den Forbitrelse, som en Meddelelse af Kendsgerningerne vil fremkalde i den offentlige Bevidsthed.

Det er i denne Hensigt, at vi henvender os til Alliance universelle des femmes pour la paix, idet vi haaber, at naar Kvinderne har faaet at vide om de Farer, som truer Makedoniens undertrykte Befolkning,

de da vil arbejde for en offentlig Mening med Hensyn til, at den ottomanske Regering tilsikrer Makedonien de Friheder, som er udtalte i Berlinertraktatens Artikel 23. Og at den offentlige Mening sluttelig vil indvirke paa de store Magter, saa at disse vil tage en Beslutning i det makedoniske Spørgsmaal, som kan bringe Fred, Frihed og Retfærdighed i Orienten.

Gid alle Mænd og Kvinder vilde efterkomme denne Opfordring, og gøre de ulykkeliges Sag til deres egen, og saa ved alle gode Midler indvirke paa den offentlige Mening til Gunst for de kristne i Orienten.

M. Bajer,
f. Schlüter.

Andre ærede Blade anmodes om velvilligst at optage ovenstaaende.

Brev fra Skagen.

(Forts.)

Søndag Formiddag var vi paa en dejlig Køretur oppe paa Flade-Bakkerne over den bekendte Bangsbo-Strand. Her oppe har man en herlig Udsigt til alle Sider. Selve Bakkerne med Lyng og Skov minder stærkt om Himmelbjerget, men overalt har man her tillige Havet i Tilgigt. Fra Flade-Bakkerne kørte vi direkte til Frydenstrands Kuranstalt, beliggende lige Nord for Frederikshavn, med aaben Park lige ned til Stranden. Alle Fredsmødets Deltagere var nemlig af Dr. Ottosen og hans Frue indbudt til en saakaldt »Freds-frokost«, hvor kun »Jordens Frugter« serveredes os i 7 Retter Mad foruden adskillige Biretter. Jeg tænker mig, at Spisesedlen maaske kunde interessere nogle af Bladets Læsere, og derefter aftrykkes den her:

Kompotter:
Solbær, Pærer, Stikkelsbær.

Aprikosvin, Sommerdrik.

I.

Linsebøf.
Havesalat, Agurkesalat, Makaronisalat.

II.

Ragout, brunede Kartofler.
Blomkaalsbudding med rørt Smør.

III.

Fløderist med Asparges.

III.

Brød og Smør. Kiks.

Paalæg:
Protose med Æg. Radiser. Nøddesteg.

V.

Melon, Ananas. Kirsebær.

VI.

Caramel Kaffe.
Svampekage, Jordbærkage.

Alle var vi enige om at prise Dr. Ottosens Gæstfrihed og Anstaltens udmærkede Mad, og selv om vi ikke dermed var vundne for en vegetariansk Levemaade, saa forstod vi, at der kan og bør spises meget mere Grøntsager og Frugt end vi som Regel gør, og at der deri er store Næringsværdier, som vi ofte ikke ænser.

Det var i det hele et fornøjeligt Samvær, som disse 2—3 Dage bragte. Naar man møder Meningsfæller, møder man jo samtidig Venner. Og blandt disse maa alle Mødets Deltagere med Tak mindes Hr. Bygmester Andersen og hans elskværdige Familie. Denne Mand beviste i Gerning, at man dog undertiden, naar man er begejstret for noget, virkelig kan »være baade her og der og Straalemester tillige«. Og det Hurra, han fik paa Skagens Jernbanestation, det kom sandelig fra oprigtige Struber.

Ja, Skagen! Der var blandt Mødets Deltagere Folk fra Danmarks Sydspids, Gedser; selvfølgelig maatte de fleste af dem op paa Nordspidsen. Et Ekstratog bragte os herop, og efter at jeg med min Cykle langs Stranden havde tegnet Omridsene af Jyllandshatten, Spidsen af Runestaven, og paa den lille Jernbanestation sagt Farvel til alle Fredsvennerne, rullede